

Cornelis Sprongh (1642-1706)

Sprongh, Cornelis, heer van Hoogmade, geb. Leiden 21 september 1642, regent van het St. Catharina- en Caeciliagasthuis 1671-1705, overl. Leiden 4 of 7 januari 1706, zoon van Tyman Sprongh en Beatrix van der Graft.

Cornelis Sprongh erfde in 1670 van zijn vader het "Huis Assendelft", dat stond op de hoek van de Breestraat en de Vrouwensteeg. De katholieke familie Spongh was zeer welvarend. Cornelis had zijn financiële positie nog eens versterkt door zijn huwelijk met de vermogende Maria Wittert van der Aa. Naast het "Huis Assendelft" bezat de familie een buitenplaats in Voorhout die zij gebruikten als zomerhuis.

In 1690 stelde Cornelis Sprongh op 48-jarige leeftijd zijn testament op waarin hij liet vastleggen dat het huis 'de Heilige Geest', een woonhuis moest worden voor zeven oude vrouwen, weduwen of ongehuwd, maar ouder dan vijftig jaar. Het Heilige Geest- of Cornelis Spronghhof werd gesticht in 1690 door Cornelis Sprongh die in 1692 heer van Hoogmade werd zoals dat op de gevel van het hofje staat vermeld. Cornelis Sprongh overleed in 1706 en kort na zijn begrafenis trokken zeven vrouwen in het hofje. In 1692 kocht hij voor een aanzienlijk bedrag de Heerlijkheid Hoogmade waarna hij zich Cornelis Sprongh van Hoogmade mocht noemen. De weduwe van Gerard van Poelgeest was genoodzaakt Hoogmade te verkopen wegens insolventie. Gerard van Poelgeest had ooit een hypotheek op Hoogmade genomen bij Cornelis Sprongh voor fl 60.000,00 en voor dit bedrag werd het weer aan hem verkocht in het begin van het jaar 1692. Hij bepaalde in zijn testament dat de opbrengsten van de Heerlijkheid ten goede moesten komen 'ad pias causas' (tot vrome doeleinden). Het bezit van de Heerlijkheid is nog steeds erfelijk.

Hij huwde Leiden 24 juni 1664 (ondertr. ald. 5 juni) met Johanna Maria Wittert van der Aa, geb. 21 oktober 1644, werd na het overlijden van haar vader beleend met een leen in Vlaardinger ambacht in 1671, overl. Leiden 20 december 1684, op 40 jarige leeftijd, dochter van Johan Wittert van der Aa en Ida Popta.

Lit.:

- Regionaal Archief Leiden, Heilige Geest- of Cornelis Spronghhofje.
- E.B.F.F. Wittert van Hoogland, *Geschiedenis van het geslacht Wittert van Hoogland*; in: Genealogische en Heraldische Bladen, jrg. 7 (1912), blz. 314.
- C. Hoek, *Een oud heraldisch probleem. Het wapen van het Vlaardingse geslacht Brouck*; in: Ons Voorgeslacht, jrg. 48 (1993), blz. 21.

Afbeelding:

- Museum De Lakenhal S 55 (Fragment uit het schilderij "Regenten van het St. Catharina- en Caeciliagasthuis")

Vervaardiger:

- Martinus de la Court (1701)